

Pilviä kansainvälisen talouden yllä

19.6.2018 – Euro & talous 3/2018 – Suomen talous

Suomi on pieni avoin talous, ja kansainväliseen talouteen liittyvät epävarmuudet heijastuvat voimakkaasti myös Suomeen. Tässä laskelmassa havainnollistetaan viennin ja BKT:n ennusteisiin liittyvää epävarmuutta viuhkakuvioilla, jotka kuvaavat ulkoisen ympäristön kehitykseen liittyvää epävarmuutta. Viuhkakuviot sisältävät sekä ulkoisten tekijöiden ennustamiseen liittyvän epävarmuuden että näkemyksen epäsymmetrisistä riskitekijöistä.

Huoli protektionismin lisääntymisestä kasvattaa kansainvälisestä taloudesta aiheutuvaa epävarmuutta Suomen taloudelle. Lisäksi Italian poliittiset tapahtumat luovat epävarmuutta euroalueen talouden kehityksen suhteen. Yhdysvallat ja Kiina ovat asettaneet tullimaksuja useille tuontihyödykkeille, ja uhkana on kansainvälistä kauppaa rajoittavien toimien laajentuminen. Myös Ison-Britannian EU-erolla voi olla haitallisia vaikutuksia maidenväliselle kaupalle.

Kansainvälisen kaupan rajoitusten eli tullien ja kaupan teknisten esteiden laajamittainen käyttö hidastaisi talouskasvua ja maailmankauppaa merkittävästi. Kaupan teknisillä esteillä tarkoitetaan suurta ja vaihtelevaa joukkoa tavaroihin ja palveluihin liittyviä määräyksiä, standardeja sekä esimerkiksi tavaroiden sertifiointi- tai lupavaatimuksiin liittyviä erilaisia sovellettavia tarkastuksia. Protektionismi nostaa tuonti- ja vientihintoja sekä vaikuttaa haitallisesti vientimarkkinoiden kasvuun ja sitä kautta talouskasvuun. Erityisesti Suomen kaltainen pieni ja paljon ulkomaankauppaa harjoittava maa on hyvin riippuvainen tavaroiden ja palveluiden mahdollisimman vapaasta liikkuvuudesta maiden välillä.

Tämän artikkelin laskelmassa tarkastellaan Suomen talouskasvun ja vientiennusteen herkkyyttä erilaisille oletuksille, jotka koskevat vientimarkkinoiden kasvua, valuuttakurssia ja kansainvälisiä hintoja. Näiden kansainvälisen talouden kehitystä kuvaavien muuttujien yhteisvaihtelu on mallinnettu muuttujia koskevien historiallisten havaintojen perusteella. Mallin avulla voidaan tämän jälkeen luoda suuri joukko vaihtoehtoisia ennusteuria kansainvälisen talouden muuttujille. Ennusteuriiin on syötetty näkemys kansainvälisen talouden riskitasapainosta tuottamalla epäsymmetrisiä jakaumia. Jakaumien epäsymmetrisyys on tuotettu olettamalla näkemyksen mukaisesti tilastollista jakaumaa enemmän joko positiivisia tai negatiivisia sokkeja.

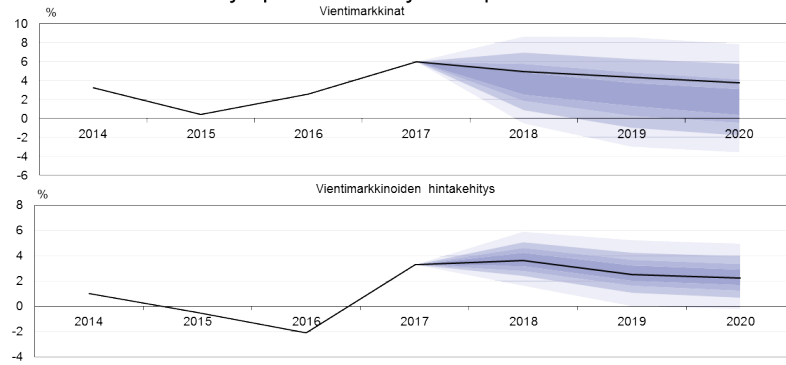
Vientimarkkinoiden kasvu vaihtelee perusennusteen ympärillä noin –3 prosentista 8 prosenttiin ennustevuosina 2018–2020 (kuvio 1). Jakauman epäsymmetrisyys kuvastaa näkemystä, että heikompaan suuntaan viittaava riski vientimarkkinoiden kehityksestä on hieman suurempi kuin parempaan suuntaan viittaava riski. Vientimarkkinoiden hintakehitys puolestaan vaihtelee perusennusteen ympärillä nollassa 5 prosenttiin. Hintojen kehitys on vientikysynnän kehitystä vähemmän epäsymmetrinen. Esimerkiksi protektionistisilla toimilla on hintoja nostavia suoria vaikutuksia mm. tullimaksujen vuoksi. Toisaalta maailmankaupan vaimeammalla kasvulla olisi hintoja laskeva vaikutus heikomman kysynnän kautta.

Vaihtoehtoisia uria kansainvälisen talouden muuttujille voidaan käyttää syötteinä Aino-malliin, joka tuottaa vastaavasti joukon vaihtoehtoisia Suomen BKT:n kasvua ja vientiä koskevia ennusteita. Viennin kasvu vaihtelee perusennusteen ympärillä noin –3 prosentista 8 prosenttiin ennustevuosina 2018–2020 (kuvio 2). Viennin vaihtoehtoiset ennusteurat painottuvat perusennustetta heikompaan suuntaan ja heijastavat siten vientimarkkinoiden kehityksen riskejä. BKT:n kasvu on –1 ja 4 prosentin välillä ennustejaksolla. Kuten vienninkin jakauma, se painottuu perusennustetta heikompaan suuntaan.

Laskelmasta käy ilmi, että talouskasvun pysähtyminen kokonaan vaatisi, että vientimarkkinat supistuisivat usean vuoden ajan. Todennäköisyys tälle ja siten talouskasvun pysähtymiselle ennustejaksolla on kuitenkin hyvin pieni.

Kuvio 1

Kansainväliseen ympäristöön liittyvää epävarmuutta

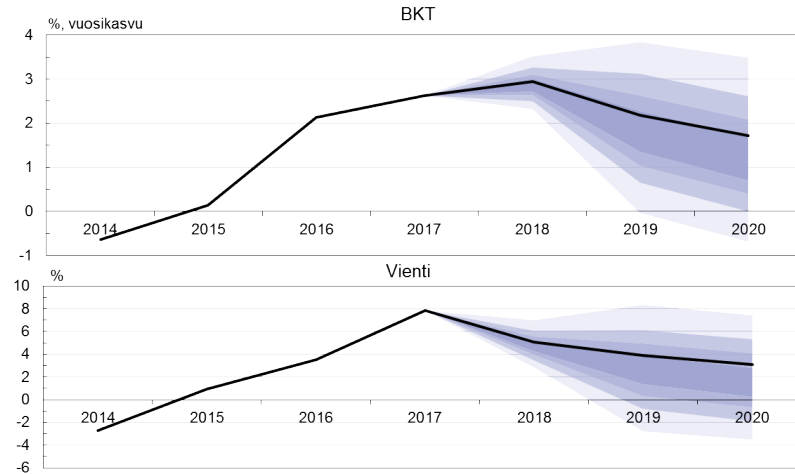

Lähteet: EKP ja Suomen Pankki laskelmat. Viuhkat kuvaavat 90, 70, 50 ja 30 prosentin todennäköisyysjakaumia.

19.6.2018
eurojatalous.fi
35463@kuvio1

Kuvio 2

Kansainvälisestä taloudesta aiheutuva epävarmuus

Lähteet: EKP, Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat. Viuhkat kuvaavat 90, 70, 50 ja 30 prosentin todennäköisyysjakaumia.

19.6.2018
eurojatalous.fi
35463@kuvio2

Avainsanat

talouskasvu, bruttokansantuote, viuhkakuvio, vienti, vientimarkkinat